

มะขามหวาน



ลักษณะทั่วไป

มะขามหวาน เป็นไม้ผลที่มีทรงพุ่มขนาดใหญ่ ปลูกได้ดีในสภาพพื้นที่ฝนตกไม่ชุกมากนัก ดินที่เหมาะสมในการปลูกมะขามหวานควรเป็นดินร่วน มีความอุดมสมบูรณ์สูง มีความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง 5.5-6.5 และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 1,200-1,800 มิลลิเมตร มะขามหวานจะเริ่มให้ผลผลิตหลังจากปลูกไปแล้ว 4 ปี และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตไปแล้วไม่ต่ำกว่า 30 ปี ตั้งแต่ติดดอกจนถึงดอกบาน จะใช้ระยะเวลาประมาณ 20 วัน หลังจากดอกบานจนถึงฝักแก่จะใช้เวลาประมาณ 8 เดือน ต้นอายุ 10 ปี จะให้ผลผลิตประมาณ 100 กิโลกรัม ผลผลิต 1 กิโลกรัม จะมีประมาณ 30-45 ฝัก ฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิตจะเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์

พันธุ์ส่งเสริม

พันธุ์ สีทอง ศรีชมพู ชันดี อินทผลัม ประกายทอง

พื้นที่ส่งเสริม

ภาคเหนือ	เพชรบูรณ์ แพร่ น่าน ลำปาง พิจิตร โลกอุดร ดิดดีพะเยา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	เลย มุกดาหาร นครราชสีมา อุบลราชธานี ชัยภูมิหนองคาย สกลนคร นครพนม อุดรธานี ขอนแก่นหนองบัวลำภู
ภาคตะวันออก	จันทบุรี สระแก้ว

การปลูก

วิธีการปลูก

1. ควรปลูกในช่วงต้นฤดูฝน โดยใช้ต้นพันธุ์มะขามหวานทาบกิ่ง
2. ควรขุดหลุมปลูกให้มีขนาดกว้าง และลึกประมาณ 50 เซนติเมตร
3. ผสมหน้าดินกับปุ๋ยคอกจำนวน 5 กิโลกรัม และปุ๋ยร็อคฟอสเฟตจำนวน 500 กรัม เข้าด้วยกันในหลุมให้สูงประมาณ 2 ใน 3 ของหลุม
4. ยกถุงต้นพันธุ์วางในหลุม โดยให้ระดับของดินในถุงสูงกว่าระดับดินปากหลุมเล็กน้อย
5. ใช้มีดที่คมกรีดถุงจากก้นถุงขึ้นมาถึงปากถุงทั้ง 2 ด้าน (ซ้ายและขวา) ดึงถุงพลาสติกออก โดยระวังอย่าให้ดินแตก กลบดินที่เหลือลงในหลุม อย่ากลบดินให้สูงถึงรอยทาบ กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น
6. ปักไม้หลักและผูกเชือกยึด เพื่อป้องกันลมโยก
7. หาววัสดุคลุมดินบริเวณโคนต้น เช่น ฟางข้าว หญ้าแห้ง
8. รดน้ำให้ชุ่ม
9. ทำร่มเงา เพื่อช่วยพรางแสงแดด
10. แกะพลาสติกที่พันรอยทาบ เมื่อปลูกไปแล้วประมาณ 1-2 เดือน

ระยะปลูก

8 x 8 เมตร

จำนวนต้นต่อไร่

จำนวนต้นเฉลี่ย 25 ต้น/ไร่

การดูแลรักษา

การใส่ปุ๋ย

1. ต้นที่ให้ผลผลิตแล้ว แบ่งการใส่ปุ๋ย ดังนี้
 - บำรุงต้น ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16
 - สร้างตาดอก ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 12-24-12 หรือ 8-24-24
 - บำรุงผล ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15
 - ปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21
2. ส่วนปริมาณการใส่ปุ๋ยประมาณ 2-3 กิโลกรัม /ต้น/ครั้ง สำหรับต้นอายุ 8-10 ปี และเพิ่มปริมาณปุ๋ยมากขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของอายุ และทรงพุ่ม

การให้น้ำ

ปกติแล้วมะขามหวานเป็นพืชที่ทนต่อสภาพความแห้งแล้งได้ดี แต่ขณะเดียวกันในช่วงที่ให้ผลผลิตก็จะขาดน้ำไม่ได้เช่นกัน เพราะจะทำให้ฝักมีคุณภาพไม่ดี ในระยะปลูกใหม่ควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ เมื่อมีอายุมากขึ้น การให้น้ำอาจมีช่วงห่างมากขึ้น ต้นมะขามหวานที่ให้ผลผลิตแล้วในระยะก่อนออกดอกจะต้องมีการให้น้ำเพื่อให้มีการออกดอกเร็วขึ้น หลังจากติดฝักแล้ว หากฝนทิ้งช่วงจะต้องมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ฝักจะเจริญเติบโตอย่างเต็มที่และมีคุณภาพดีหลังจากหมดฤดูฝนแล้ว จะงดการให้น้ำ ฝักมะขามหวานจะเริ่มแก่และสุกในช่วงปลายปีพอดี

การปฏิบัติงานอื่นๆ

การตัดแต่งกิ่งต้นมะขามหวานมีไม่มากนัก ถ้าต้นยังเล็กอยู่จะปล่อยให้เจริญเติบโตเต็มที่ จะทำการตัดแต่งกิ่งที่โคนต้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นิยมตัดให้มีลำต้นโคนเดียว โดยทั่วไปจะนิยมไว้โคนต้นสูงประมาณ 50 เซนติเมตร แล้วให้แตกกิ่งแขนง 4 กิ่ง และบังคับกิ่งแขนงแตกเป็นแขนงย่อยไปเรื่อย ๆ จนได้ทรงพุ่มเตี้ย เมื่อมะขามหวานให้ผลแล้วการตัดแต่งกิ่งก็ทำไม่มากนัก ส่วนมากแล้วจะตัดแต่งกิ่งที่แห้งตาย กิ่งที่ถูกโรคแมลงทำลาย กิ่งฉีกหัก กิ่งที่แตกออกไขว้กันจนแน่นทึบ การตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่ง จะช่วยให้ดอกติดฝักกระจายทั่วถึง ช่วยให้มีความงอกดี และลดปัญหาเรื่องการหักของกิ่งเมื่อฝักโตมากขึ้น

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

1. **ระยะแตกใบอ่อน** ให้ป้องกันโรคราแป้งโดยฉีดพ่นสารเบนโนมิล และป้องกันแมลงกินใบ เช่น ดั่งปีกแข็ง หนอนงุ่น หนอนกระทู้ หนอนมั่งกร โดยฉีดพ่นสารกลุ่มคาร์บาริล
2. **ระยะติดฝัก** ให้ป้องกันราดำ โดยฉีดพ่นด้วยสารคาร์เบนดาซิม หรือแมนโคเซ็บ และป้องกันหนอนเจาะฝัก โดยการฉีดพ่นสารกลุ่มคาร์บาริล

